

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**ARQUEOLOGIA, TERRITORI I
PAISATGE**

Coordinació: SABATE CURULL, FLOCEL

Any acadèmic 2019-20

Informació general de l'assignatura

Denominació	ARQUEOLOGIA, TERRITORI I PAISATGE			
Codi	100089			
Semestre d'impartició	1R Q(SEMESTRE) AVALUACIÓ CONTINUADA			
Caràcter	Grau/Màster	Curs	Caràcter	Modalitat
	Grau en Història (R 2015)	4	OPTATIVA	Presencial
Nombre de crèdits assignatura (ECTS)	6			
Tipus d'activitat, crèdits i grups	Tipus d'activitat	PRAULA	TEORIA	
	Nombre de crèdits	3	3	
	Nombre de grups	1	1	
Coordinació	SABATE CURULL, FLOCEL			
Departament/s	HISTÒRIA			
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	60 hores presencials 90 hores treball autònom de l'estudiant			
Idioma/es d'impartició	Català i Castellà			

Professor/a (s/es)

Professor/a (s/es)	Adreça electrònica professor/a (s/es)	Crèdits impartits pel professorat	Horari de tutoria/lloc
GONZÁLEZ CENTELLES, ÀNGELA	angelagcentelles@historia.udl.cat	4	
SABATE CURULL, FLOCEL	flocel@historia.udl.cat	2	

Informació complementària de l'assignatura

L'arqueologia del paisatge és una disciplina imprescindible per analitzar el comportament de les societats envers al seu entorn. La comprensió del paisatge històric, la seva caracterització i evolució, és fonamental per comprendre i analitzar elements tan considerables com els sistemes socio-econòmics, els models de poblament, la jerarquització del territori i l'impacte de l'activitat antròpica, entre d'altres.

L'assignatura es dividirà en quatre grans blocs dividits per temàtica on es treballarà sobre el concepte de paisatge, els corrents historiogràfics, les formes i els documents de treball i les diferents metodologies per a l'estudi del paisatge, enfatitzant l'aplicació de noves tecnologies com els Sistemes d'Informació Geogràfica i les Bases de Dades.

Objectius acadèmics de l'assignatura

- O1. Conèixer la definició d'arqueologia del paisatge així com les diferents disciplines que l'integren.
- O2. Conèixer el potencial interpretatiu de la disciplina.
- O3. Conèixer els diferents models de poblament.
- O4. Conèixer els mètodes per analitzar i caracteritzar les modificacions antròpiques.
- O5. Aplicar els Sistemes d'Informació geogràfica per a la interpretació del territori.

Competències significatives

- C1. Capacitat d'aplicar les diferents metodologies segons les necessitats de l'estudi.

C2. Capacitat per plantejar estudis de territori a escala macro i meso espacial.

C3. Capacitat per a la gestió de la informació: recopilació sistemàtica, selecció i presentació de la informació.

C4. Capacitat per identificar i interpretar l'activitat antròpica.

Continguts fonamentals de l'assignatura

- L'arqueologia del paisatge: Definicions, conceptes, corrents historiogràfiques, àmbits d'investigació i objectius de la disciplina.

- Formes i documents de treball: Estudi de les diferents fonts i documents que ens permeten i ajuden en la interpretació del paisatge.

- Metodologia: Anàlisi de les diferents metodologies aplicables a l'estudi del paisatge -context paisatgístic, context estratigràfic i formació del jaciment.

- Mètodes de registre i interpretació: Sistemes d'Informació geogràfica, fotogrametria i bases de dades.

Eixos metodològics de l'assignatura

Activitat	Codificació/Descripció/ TPD	O
Classe magistral	M: Veure els continguts	O.1, O.2, O.3, O.4
Pràctiques	P1. Prospecció arqueològica P2. Pràctiques a la sala d'informàtica de Sistemes d'Informació geogràfica	O.5
Treballs	T1. Entrega dels comentaris de text T2. Entrega de la pràctica 1 i 2 T3. Entrega del treball final	
Tutories	Seguiment dels treballs	
Avaluació	Veure taula d'avaluació	

Pla de desenvolupament de l'assignatura

- BLOC 1: L'arqueologia del paisatge: Setmanes 1, 2 i 3 del primer semestre.

- BLOC 2: Formes i documents de treball: Setmanes 4, 5 i 6 del primer semestre.

- BLOC 3: Metodologia: Setmanes 7, 8 i 9 del primer semestre.

- BLOC 4: Mètodes de registre i interpretació: Setmanes 10, 11 i 12 del primer semestre.

Sistema d'avaluació

Mecanismes d'avaluació	codificació/descripció criteris	%
Assistència i participació	Assistència a classe, seminaris i pràctiques	10
Examen	Examen tipus test	20
Comentaris de text	Comentaris dels textos treballats a classe	20
Memòries pràctiques	Memòries sobre la metodologia aplicada durant les pràctiques	20
Treball final	Treball final fent ús de Sistemes d'informació geogràfica	30

Bibliografia i recursos d'informació

Ashmore, W. y Knapp, A. B. (eds.) (1999): *Archaeologies of landscape. Contemporary perspectives*. Oxford, Blackwell.

Baena Preysler, J.; Blasco Bosqued, C. y Quesada Sanz, F. (eds.) (1997): *Los S.I.G. y el análisis espacial en arqueología*. Madrid, Universidad Autónoma de Madrid.

Bintliff J.L. (2000): "Settlement and territory: a socio-ecological approach to the evolution of settlement systems", a Bailey G., Charles R. et al. (Eds.) *Human Ecodynamics*. Oxford: 21-30.

Bintliff J.L. (2000): "The concepts of 'site' and 'offsite' archaeology in surface artefact survey", a Pasquinucci M., Tremont F. (Eds.) *Non-Destructive Techniques Applied to Landscape Archaeology*. Oxford: 200-215.

Burillo Mozota, F. (ed.) (1998): *Arqueología del Paisaje. 5º Coloquio Internacional de Arqueología Espacial* (Teruel 1998). Teruel, Seminario de Arqueología y Etnología Turolense.

Butzer, K. W. (1989): *Arqueología. Una ecología para el hombre*. Barcelona, Ed.Bellaterra.

Criado Boado, F. (1993): "Límites y posibilidades de la arqueología del paisaje". *Spal*, 2: 9-55.

Criado Boado, F. (1999): *Del terreno al espacio. Planteamientos y perspectivas para la arqueología del paisaje*. Santiago de Compostela, Universidad de Santiago de Compostela.

Gil, E. A., Esparraguera, J. M. G., Gurt, J. M. i Martínez, J. M. P. (2004): *El pasado presente: arqueología de los paisajes en la Hispania romana* (Vol. 122). Barcelona, Edicions Universitat Barcelona.

Hodder, I. (1987): "Contextual Archaeology: an Interpretation of Catal Hüyük and a Discussion of the Origins of Agriculture in Golden Jubilee". *Bulletin of the Institute of Archaeology*, 24: 43-56.

Hodder, I. (ed.) (1987): *The Archaeology of Contextual Meanings*. Cambridge, Cambridge University Press.
Ingold, T. (1987): *The appropriation of nature: essays on human ecology and social relations*. Iowa, University of Iowa Press.

Orejas, A.; Ruiz del Árbol, M.; López, O. (2002): "Los registros del paisaje en la investigación arqueológica", *AespA*, 75: 287-311.

Uriarte, A., (2005): "Arqueología del Paisaje y Sistemas de Información Geográfica: una aplicación en el estudio de las sociedades protohistóricas de la cuenca del Guadiana Menor (Andalucía oriental)", a Blanco, A., Cancelo, C. i Esparza, Á., (comps.), *Bronce final y Edad del Hierro de la Península Ibérica. Encuentro de jóvenes investigadores*. Salamanca, 603-621.

Vicent García, J. M. (1998): "Entornos". *Arqueología Espacial*, 19-20: 165-168.

Wheatley D. W. y Gillings, M. (2002): *Spatial technology and archaeology. The archaeological applications of GIS*. Londres, Taylor & Francis.